PRAEFATIO

PARTIS PRIMAE.

» Nulla facile ars ac disciplina plus vel invidiae vel infamiae suscepit quam quae a primario, quod in iudicando cernitur, munere Critica appellatur." Centum fere anni sunt, ex quo RUHNKENIUS his verbis HEMSTERHUSII *Elogium* exorsus est, necdum longa dies perversa iudicia de arte una omnium praestantissima ex popularium nostrorum animis exemit. Etiamnunc opus est illis, qui Criticae dignitatem et gloriam vindicent et, ut suaviter RUHNKENIUS dixit, *innocentiam tueantur.* Etiamnunc hominum vitia ad ipsam artem traducuntur et Critica modo temeritatis et audaciae mater, modo nugatoria syllabarum auceps dicitur et habetur. Sunt qui praeclaram rem iocis facetiisque ludificentur et criticam facultatem urbana dicacitate eludant et rideant. Facile ferimus et non illepida res est adversarios habere tam ridiculos. Alii aetate et ingenio graviores ingeniosam rem esse opinantur et mentis agitationem non inutilem afferre, sed nihil quod certum et exploratum sit parere posse; itaque ornamentum magis et oblectamentum esse hominibus ingenii elegantioris, quam omnibus praeclarum et prorsus necessarium disciplinae Litterariae praesidium et adiumentum. Aliis denique res est plena formidinis et suspicionis, qui Criticam artem propemodum oderunt, omnia quae vera et sincera non sint labefactantem, et

ea quoque magna cum libertate convellentem, in quibus errare malunt quam verum videre. Hos si audis, Critici nil nisi difficiles nugas agunt, et ut SOCRATES ARISTOPHANI λεπτοτάτων λήρων ἱερεύς appellatur, sic iis Criticorum opera videtur tota versari circa argutias tam subtiles et tenues, quam inutiles et otiosas. Queruntur multi aut indignantur fidem veterum monumentorum sperni et pro nihilo duci, quibus si stari non possit nihil esse satis certum: omnia revocari ad paucorum arbitrium et libidinem quidlibet addentium, dementium, mutantium: non hoc agendum, sed interpretando potius locos difficiles et intricatos expedire oportere, non temere rescribere id quod unusquisque nullo negotio intelligat.

Non sunt hae opiniones imperitae multitudinis tantum et vulgi omnium rerum ignari: bona pars eruditorum et qui alios erudiunt et principes in rep. viri in eodem opinionis errore versantur. Quum ante hos paucos annos apud amplissimum Ordinem de emendanda institutione Academica mentio iniecta esset, et censerent nonnulli non temere ad Lectiones Academicas eos esse admittendos, qui ad illa studia immaturi nimium et impares accederent (quod quam salubre et frugiferum sit me quidem usus docuit), vehementer obstitit vir nec meo iudicio stultus et suo valde sapiens, qui se iudice adolescentes sic satis paratos et peritos esse dixit, »namque nihil opus esse ut Academica iuventus ad Criticam sublimiorem informetur." Multis visus est aliquid dixisse, quibus et res et nomen Criticae odiosum et molestum est, praesertim sublimioris. Ceteri, qui verborum sententiam diligenter solent perpendere, fatebuntur facilius esse hoc dictum admirari quam intelligere. Equidem quae sit Critica *sublimior* et an sit aliqua *humilior* Critica nec scio nec intelligo: hoc scio institutionem litterariam, qualem iis impertiri debemus, qui flos et robur sunt patriae iuventutis, ita comparatam esse oportere, ut iudicandi et veri inveniendi facultas in iuvenili-

bus animis omnibus modis excitetur et alatur, et nihil esse sanae rationi perniciosius quam mature assuefieri id, quod malesanum et absurdum est, inepte et temere interpretando concoquere et ferre, nonnumquam et probare et admirari, et tamdiu iudicio vim inferre donec hebescat et tandem depravatum et obtusum omnia, quae propter vitium intelligi non possunt, nullo negotio sibi explicare posse videatur.

Quamquam quid attinet in illorum erroribus refutandis operam perdere, qui de iis rebus iudicant, quas nondum satis perspexerunt, et ea volunt contemnere videri, quae numquam cognoscere conati sunt? Si quis eorum id aetatis est et eo ingenio praeditus, ut possit admonitus mutare sententiam et resipiscere, facillima res est causam hanc noscere et quod verum sit dispicere. Componat mihi aliquis scriptoris Graeci cuiuslibet aut Aldinam aut quamvis veterem editionem cum ea, quae nunc Criticorum sollertia emendatissima est, et in cuiusque emendationis originem et auctorem inquirat, admirabitur (sat scio) illorum incredibilem sagacitatem et acumen iudicii et felix ingenium, quibus se haec debere gratus comperiet, et fatebitur nullam aliam esse artem, quae plura et luculentiora et certiora pepererit, et duratura quamdiu haec ab hominibus intelligentur. Sunt quidam ad haec duriores et eo stomacho ut omnia concoquant et aegra, vitiosa, malesana ab rectis et veris et probis discernere iam plane nequeant. Supersunt illius generis reliquiae, quod notavit Bentleius in illo »sacrifico, qui per xxx annos *Mumsimus* legere solitus pro *Sumsimus*, quum moneretur a docto, ut errorem emendaret respondit se nolle mutare suum antiquum *Mumsimus* ipsius novo *Sumsimus*" [1]). Non minus ridicula sunt quae in vetustissimis membranis passim leguntur: etiam ineptiora saepe apparent. In Ciceronis Epistola ad Ar-

---

1) Bentleius in praefat. *Respons. ad C. Boyleum*, pag. LIII.

TICUM (IV. 5.) venerandae antiquitatis monumenta hanc tibi scripturam, qui Criticam contemnis, dabunt legendam et explicandam: *quoniam qui nihil possunt ii me nolunt amare, demus operam ut ab iis qui possunt diligamur. Dices: vellem iampridem; scio te voluisse* ET ME AST NUM GERAM MANUM FUISSE, aut, ET ME AST. NUM GERMANUM FUISSE. Utrum haec mavis interpretari an MURETO credere (in *Var. Lect.* XIV. 9.) CICERONEM scripsisse: ET ME ASINUM GERMANUM FUISSE? Utrum in EURIPIDE retinebis:

ἄκαν θεῶν τις εἶπαθ' οἱ κατασένοι,

an gratus a G. CANTERO (in *Nov. Lectt.* V. 2.) accipies:

ἃ κἂν θεῶν τις εἰ πάθοι κατασένοι,

aut in ATHENAEO Δάματρα μ' ἔαπω pro μέλπω (*N. L.* IV. 5.) aut in ANDOCIDE: Ψήφισμα ὃ εἶπεν εἰς ὅτι μὴ δ' ἴσον pro ὃ εἶπεν Ἰσοτιμίδης (*N. L.* VIII. 10.) et permulta eiusdemmodi ab eodem aut aliis veris Criticis reperta? Innumerabilis est locorum copia, ubi scripturae omnium librorum veterum auctoritate et unanimi consensu nixae nihilo sunt saniores quam illud Bentleianum *mumsimus*, quod suaviter ridemus omnes. Ea monstra et portenta statim post renatas litteras certatim ab optimo et acutissimo quoque ita procurata et emendata videbis, idque tam manifestis et evidentibus remediis, ut vetustas scribarum hallucinationes retinere et fovere velle tibi quoque stultum ac stolidum videatur, et idem nos reprehendes et cavillaberis, qui immortalem maiorum in hoc genere laudem ac gloriam summa ope vindicare et tueri enitimur? aut putabis satis iam esse emendata omnia tot ingeniosorum hominum tam sollertibus curis, ut supersederi aliquando hac opera possit et tempus iam sit frui bonis per tot annos paratis. Quis serio his respondere dignabitur, qui optimum quemque scriptorem Graecum longo usu noverit ad hunc diem vitiis et erroribus omne genus esse oppletum, quorum partem plerique tum demum agnoscunt, quum simul deprensa fraus

est et certa emendatio reperta. Aequo animo in EURIPIDIS *Phoenissis* 175. eruditi omnes legebant:

ὦ λιπαροζώνου θύγατερ Ἁλίου Σελαναία,

quum nuperrime BADHAM (in praef. ad EURIPIDIS *Iphig. in Tauris et Hel.* pag. 17.) ex ΑΛΙΟΥCΕΛΑΝΑΙΑ eruit ΛΑΤΟΥCCΕΛΑΝΑΙΑ et veram scripturam restituit hanc:

ὦ λιπαροζώνου θύγατερ Λατοῦς Σελαναία.

Innumerabilis locorum vis superest, ubi antiquo scripturae vitio sana mens impedita haeret, qui in integrum restitui manifesta correctione omnes non possunt, at bona pars tamen, ubi semel labes scripturae certis indiciis comperta erit, Criticorum acumine sanabitur, damnumque lectionis, postquam fraus librariorum patebit, continuo sarcietur. In hanc ego ingenii et iudicii palaestram iuvenes ingeniosos et indolis generosioris vocare non desinam, et dabo operam ut omnes intelligant interpretandi facultatem et usum sine hac emendandi sollertia debilem et mancum esse, et passim nugas agere Interpretem, nisi interpretationem emendata lectio praecedat. Nondum poenitet operae: est in popularibus nostris egregia ad Criticam artem indoles,

οὔπω σφιν ἐξίτηλον αἷμα δαιμόνων,

vel potius τῶν δαιμονίων ἀνδρῶν, qui olim in hoc genere studiorum principatum tenuerunt; inest indefessa industria et verae laudis amor et lenta patientia optima et perfectissima quaerens, nil actum reputans dum quid supersit agendum, non plausum multitudinis captans sed prudentissimis probari satis habens, quibus duratura placent τὰ ἐξειργασμένα καὶ διηκριβωμένα. Si quis igitur horum egregiam indolem cum doctrina multiplici solidaque feliciter coniunxerit, spretis indoctorum obstrepentium voculis et tenens illud Theocriteum: αὐτὰρ ἐγὼ βασεῦμαι ἐμὰν ὁδόν, interpretationem Veterum cum emendatione semper consociabit, quorum utrumque per se indigens alterum alterius auxilio eget. Non minus peccat qui

corrupta temere interpretatur quam qui sana inconsulto vellicat. Tertium est vitii genus, in quod saepe iuniores implicari video, qui locum vitiosum nacti levibus et temerariis correctiunculis vexare malunt quam intactum relinquere, et saepe vitiosis vitiosiora substituunt: hoc vero est *κακοῖσιν ἰᾶσθαι κακά*, et male imperiteque medendo augere morbum. Haec ipsa res est, quae apud multos etiam saniores Criticam in contemtum adduxit et praeclarissimae rei tantum invidiae conflavit. In CICERONIS loco ridiculum in modum depravato, quem supra attulimus, pro: *et me* AST. NUM *germanum fuisse* MALASPINA correxit scilicet: *et me* MASTIGIAM *germanum fuisse*, idque de se CICERONEM iocatum esse putavit. In SOSIPATRI versu depravato:

> *ἀλλὰ πέπαυται τὸ πρᾶγμα καὶ πάντες σχεδὸν*
> *εἶναι μάγειροί φασιν οὐδὲν εἰδότες*,

fuit qui *πέπραται* reponeret et sententiae et metro novam perniciem afferens. PORSONUS *πέπλυται* reperit, et millena huiusmodi ex Principum Criticorum scriptis colligi possunt. Discant mihi ex his iuvenes quam praeclarum sit emendandi praesidium in arte Palaeographica, quae sola palmarias emendationes non facit et invenit, sed certas praestat et demonstrat. Non satis est ad crisin feliciter exercendam et sapere et linguae usum ac rationem omnem accuratissime tenere et in promtu habere: opus est vetustos Codices scriptos diu et multum versasse, et scribarum inscitiam et socordiam sexcenties *ἐπ' αὐτοφώρῳ* deprehendisse, et passim vidisse nascens vitium et gliscentem labem, et ut error errorem trahere et parere soleat, et quae menda ex quo scribendi genere, ex quibus siglis compendiisve oriantur, et quemadmodum vetus scriptura primum leviter affecta correctorum temeritate ruat in peius, et antiquum dicendi genus ad sequiorum negligentiam refingatur, et insulsa sciolorum additamenta olim in margine adscripta, aut inter versus interposita, male irrepant, et ob-

servasse denique quae sit peccandi veluti constantia quaedam et analogia, ut in eadem re idem vitium frequens et commune sit, et semel deprensus error egregiam opem ferat non simili malo sed prorsus eidem alio loco aut in alio scriptore. Si quis Codicum auxilio sic utetur, emendatio emendationem novam pariet, et omnes pariter certam fidem et πειθανάγκην habebunt. Sic desultoria levitas arguetur et castigabitur temeritas eorum, qui illotis manibus haec sacra attrectant, et quod verum est, quia omnes veritatis numeros habebit, consensu agnoscetur. Quicumque nondum longo usu exercitatus in antiquo scriptore vitium tibi visus es deprehendisse, et fraudem librariorum tenere te putas, ostende mihi errorem eiusdemmodi in simili re commissum, exprome locum ubi hoc ipsum, quod tu reponis, emendate scriptum est, et erit cur te diligenter audiamus. Negas hoc fieri posse et vel sic tibi credi postulas, aut ineptus aut impudens esse videberis. O quantum ineptarum correctiuncularum aut numquam natum esset aut statim oppressum, si hanc sibi quisque legem scribere voluisset, ut nihil proferret in medium nisi cuius idoneum exemplum ex probato scriptore suppeteret, et esset aberratio describentium eiusmodi, ut saepe in eadem re eodem modo librarios peccasse constaret. Qui hanc rationem experiri volet, ante omnia (si ullo pacto fieri poterit) ipsos vetustos Codices Graecos diligenter inspiciat et ex ipsis cognoscat, quid nobis iuris sit in libros sic habitos, deinde observet quibus modis scribae veteres peccare sint soliti, quae scriptura in quam aliam facile depravari possit, quae litterae sint inter se simillimae ac paene eaedem, quae compendia permisceri et confundi soleant, quae in scribendo omittant scribae antiquiores, quae a sequioribus male et inepte suppleta nos ludificentur, quae siglae sint ac notae certorum verborum, denique quae sit illa annotandi et explicandi consuetudo, unde tot inficeta et insulsa additamenta venustissimum quemque

Veterum deturpent, et quae sit correctorum in summa inscitia rerum et sermonis antiqui incredibilis audacia mutandi et interpolandi quidquid corruptum est aut istis videtur. Quibus Codicum Graecorum inspiciendorum nulla est facultas, componant mihi Bastii egregias observationes Palaeographicas Gregorio Corinthio subiectas cum discrepantium scripturarum acervis, quos in quoque scriptore docti editores accumularunt, et ex eo stercore gemmas colligere discant exemplo summorum Criticorum, in quibus omnibus singularem Palaeographiae peritiam inesse animadvertent. Quam vellem docti homines hanc criticam supellectilem, quam undique comportatam et ex libris qualibuscumque optimis pessimis cum pulvisculo corrasam scriptoribus antiquis appendere solent, ita discernere et digerere delectu facto et quisquiliis abiectis voluissent, ut acutus et ingeniosus iuvenis ad hunc apparatum Criticum cognoscendum et excutiendum alliceretur. Nunc contra est: nausea et fastidium capit animos in ista mole indigesta scripturarum nullius pretii, quas homunciones supra quam credi potest futiles et nugatorii fuderunt hallucinantes: inque eo gurgite hic illic natant optimorum librorum vetustissima quaedam menda, intus optimas lectiones servantia, quae simul atque perite et sollerter manum admoveris veluti igniculi quidam emicant et ex atra caligine claram lucem affundunt. Hae sunt discrepantes scripturae utiles et, ut ita dicam, foecundae, in quibus sunt semina emendationum in aliis locis et scriptoribus faciendarum. Ex his igitur elici possunt observationes Palaeographicae certae et stabiles scriptores Graecos emendaturis praesens ubique auxilium allaturae, quo qui destitutus erit, si iudicio valet, multas saepe ineptias et absurda multa inter legendum deprehendere poterit, sed tollere et corrigere neque poterit neque audebit, quia erroris originem excogitare et perspicere non potest. Quis enim, qui circumspecto iudicio est et ab omni temeritate in-

genio et natura alienus, quales multi dantur apud nostrates, in animum inducet pro *ἤ* emendare *σημείωσαι*, aut *παροιμίαν* pro *πόλιν*, aut *γάρ* pro *γράφεται*, aut *τινές* pro *γίγνεται*, aut *ὡς* pro *καί*, aut *πρός* pro *εἰς*, *κατά*, *καί*, *ὡς*, aut *κατά* pro *ἀπό*, aut sexcenta alia huiusmodi, nisi haec omnia in Codicibus antiquis aut viderit aut a Bastio, Porsono, Dobraeo, Valckenaerio, Hemsterhusio didicerit eo modo exarari et pingi solere, ut nisi ab acuto et erudito lectore et hoc agente discerni non possint, et ab imperita scribarum natione sexcenties confusa et permutata sint. Serio credere potuerunt eruditi homines et in his unus omnium acutissimus Wolfius in *Prolegomenis ad* Homerum p. cxcii. Criticos quosdam veteres »*uni rei seu vocabulo Poëtae totam vitam insumpsisse*" quod ne tum quidem credibile fuisset si eos ineunte adolescentia raptos esse constaret. Producitur autem testis ex antiquo Marciano Codice Porphyrius ad *Iliad.* I. 90. *ὅλου βίου ἐδέησε Δωροθέῳ τῷ Ἀσκαλωνίτῃ εἰς ἐξήγησιν τοῦ παρ' Ὁμήρῳ κλισίου.* et idem ad *Iliad.* Θ. 325. *Νεοτέλης ὅλον βίον γράψας περὶ τῆς κατὰ τοὺς ἥρωας τοξείας*, quem Wolfius *per totam vitam de ea re cogitasse* suspicatur p. cxciii. Compendium scribendi imperite expletum viros doctos elusit. In Codice est *ὅλου ϋ* et *ὅλον ϋ*, id est *ὅλου βιβλίου* et *ὅλον βιβλίον*, ut saepissime legitur *ϋϋ* pro *βιβλία*. Quis credat *β* et *ω* confundi facillime vel potius vix discerni posse, nisi scripturam Codicum semel viderit? Apud Bastium in *Comment. Palaeogr.* Tab. I. vs. 7. videbitur tibi *ἀνέωη* esse scriptum, quod *ἀνέβη* est. Itaque si apud Eunapium pag. 25 dicitur Constantinus *κληρωθῆναι τὰ ἐξ Ἰλλυρίων εἰς τὴν ἕβιαν καθήκοντα* ipsam manum scriptoris in *εἰς τὴν ἑῴαν* agnosces, ut nullus dubitationi locus relinquatur. Addam unum tantum: apud Harpocrationem v. *Σκίρον* legimus: *τὸ σκίρον σκιάδειόν ἐστι μέγα, ὑφ' ᾧ φερομένῳ ἐξ ἀκροπόλεως πορεύονται ἥ τε τῆς Ἀθηνᾶς ἱέρεια καὶ ὁ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερεὺς καὶ ὁ τοῦ Ἡλίου.* Absurdum est postremum vocabulum: in

insula Rhodo ὁ Ἥλιος flaminem habebat et sacra et festum diem, τὰ Ἁλίεια τὰ μεγάλα, quae in DICAEARCHI βίῳ τῆς Ἑλλάδος (in HUDSONI *Geogr. min.* II. p. 11.) Comicus Atheniensis ridet his versibus:

τὰ γὰρ Ἁλίεια τὰ μεγάλ' εἰς χολήν μ' ἄγει,
τὸ δ' ἁλιακὸν ἔτος με μαίνεσθαι ποιεῖ.
ὅταν δὲ τὴν λευκήν τις αὐτῶν πραέως
ἁλιακὸν εἶναι ϛέφανον εἴπῃ πνίγομαι.

Nihil horum umquam Athenis viderat. Quid multa? emendandum est καὶ ὁ τοῦ Ἀπόλλωνος. Vetus est sigla, quae aut ἥλιος aut Ἀπόλλων significat, nonnumquam et Ἀπολλώνιος. Vide omnino GAISFORDUM ad HESIODUM in *Poëtis Graecis Minor.* T. I. p. 113. Subiiciet eam oculis BASTIUS in *Comment. Palaeogr.* Tab. VII. 4. in verbis ὁ Ἀπόλλων (ἥλιος) ὑπὸ τῶν Κρητῶν οὕτω λέγεται, in quo loco BEKKERUS in *Anecd.* p. 344, 10 ὁ ἥλιος scripsit, melius RUHNKENIUS ad VELL. PATERC. p. 15. ὁ Ἀπόλλων. Eandem monstrabit GAISFORDUS in *Specimine Codicis Dorvilliani* ad ETYMOL. MAGNUM, et in STOBAEI *Lectionibus e Cod. Ms. Vindob.*, quas addidit *Eclogis Physicis*, Tom. II, pag. 904. RUHNKENIUM melius legisse Ἀπόλλων quam ἥλιος BEKKERUM collegeris ex HARPOCRATIONE v. Θεμιϛεύειν, ubi in omnibus libris est Θέμιν ἐσχηκέναι τὸ μαντεῖον πρὸ τοῦ Ἡλίου, ubi olim Φοίβου reponebant, nunc DINDORFIUS ex Epitome πρὸ τοῦ Ἀπόλλωνος recepit. Eadem opera emenda *Anecdota* BEKKERI p. 331, 33: ἰδίους δέ φασιν εἶναι (τοὺς ἀγυιᾶς) Ἡλίου, imo vero Ἀπόλλωνος, ut recte apud HARPOCRATIONEM scribitur v. Ἀγυιᾶς, et iterum in *Anecdotis* pag. 453, 31: Ἥλιον, ubi certa emendatione repone Δήμητρα καὶ Ἀπόλλωνα. Δημήτρα dicebant Graeculi pro Δημήτηρ, unde tam saepe foeda barbaries τῆς Δημήτρας, τὴν Δημήτραν (Δήμητραν) insinuat sese in Antiquorum libros. Ἥλιος pro Ἀπόλλων turpissimo vitio irrepsit in scholion ad EURIPIDIS *Alcestin*, quod ex Codice *Vaticano* edidi pag. 273, προλογίζει ὁ Ἥλιος, non nesciebant

quis in *Alcestide* prologum ageret, sed ipsi inter scribendum alias res agebant. Hinc factum est, ut Sol nonnumquam in libris totus deficeret omisso prorsus compendio, quod expedire scribae non possent, ut apud STRABONEM I. p. 4, ubi legitur nunc: *εἰς ὃν καὶ ἐξ οὗ τὰς δύσεις καὶ τὰς ἀνατολὰς ποιεῖται* pro *ποιεῖται ὁ ἥλιος*. Quidquid igitur est huiusmodi, et permagna est ubique copia, quis umquam emendabit nisi is, qui diu et multum libros Graecorum manu scriptos triverit aut Codicum vicem Palaeographicis observationibus aliorum suppleverit? Quantum sit in ea re boni discipulis meis sedulo demonstrare soleo et hac potissimum de causa has *Varias Lectiones* coepi conscribere. Institui haec primum scripto mandare, ut amicis quibusdam meis gratum facerem rogantibus, ut sibi aliquid impertirer, quod in Diarium Philologicum reciperent de Musarum matre nominatum et etiam alio nomine Musis, ut opinor, non ingratum: deinde reliqua in dulci Feriarum otio perfeci. Delegi operis formam et rationem huiusmodi, ut possem horis subsecivis et, si quid daretur otii, et interrumpere telam et redordiri, facile intermittere institutum opus, et ad alia transire, et novum argumentum attingere, et digredi, sicubi videretur, a proposito, et omnino, quum vitam tam occupatam et exercitam muneribus Academicis habeam, liberum et expeditum scribendi genus sequi placuit, ut de rebus diu et multum mihi olim perpensis meo arbitratu etiam minus otiosus aliquid scriptitarem. Interea MEINEKII ALCIPHRON et LUCIANUS BEKKERI prodierunt. Usus sum hac occasione, ut in utroque ostenderem, quid interesset inter Atticos et Atticistas, et aliud esse Ἀττικίζειν scribere, aliud Ἀττικῶς, quam rem affeci magis quam perfeci, quia nunc quidem satis esse visum est paucis rem ostendere et aliorum studia excitare imprimis iuventutis, quae quid sit rectum et sanum et egregium ita optime sentire et animadvertere solet, si cum pravis et aegris et vitiosis componuntur. In scribendo

secutus sum naturam meam, ut quod sentirem aperte et libere dicerem. Non minus abhorreo a foeda et abiecta adulatione quam a petulanti et proterva maledicentia. Non nescio quid viris magnis honoris et reverentiae debeatur, etiam si qua in re impegisse videantur. Nullius laudi et famae invidus obtrecto, εὐρεῖα γὰρ Μουσῶν κέλευθος, et superest in quo nostra omnium industria et ingenium appareant. Est unus et alter quem contemnam, fateor: εἰ τοῦτ' ἔς' ἀδίκημ', ἀδικῶ, sed hos ipsos numquam lacessam aut vellicabo: ut plurimum ne nominavi quidem, idem posthac etiam diligentius facturus. Pervelim omnes meam dicendi libertatem eodem animo ferant, quo ipse alienam semper tuli ac feram. Etiam qui mihi iracunde et odiose responsant non iram mihi umquam, non odium moverunt, sed risum fere aut iocum. Fieri non potest quin semper in nonnullis dissentiamus, et alia aliis placeant ac probentur:

λοιδορεῖσθαι δ' οὐ πρέπει
ἄνδρας φιλολόγους ὥσπερ ἀρτοπώλιδας,

et eum, credo, minime poenitebit qui bellum gesserit ut aliquando pacem compositurus et ut amaturus oderit. Equidem a Meinekio et Bekkero ita saepe dissentio, ut semper meminerim quam bene uterque de Graecis Litteris sit meritus, et cur dissentirem iis argumentis verbisque significavi voluique semper significare, ut nihil de eorum laude detractum voluerim. Eodem animo si quid mihi minus probandum visum est et videbitur, candide aperteque reprehendi et reprehendam. Nollem Meinekius tam tumultuaria opera scriptores Graecos ederet et multas potius mediocres et dubias correctiones effunderet, quam paucas bonas et palmarias delibaret. Mallem Bekkerus veterum librorum bonas scripturas diligenter colligere et ordine explicare et sic de Litteris optime mereri pergeret, quam librorum auxilio destitutus solaque divinandi facultate, qua minus valet, fretus novas editiones

celerius quam melius adornaret. Non est magni philologi cito peritura certis et duraturis anteponere, et aequalium plausum ferre malle quam serere quae et alteri saeculo prosint. Praeclarum est quod PLUTARCHUS in *Periclis* vita dixit: *ἡ ἐν τῷ ποιεῖν εὐχέρεια καὶ ταχύτης οὐκ ἐντίθησι βάρος ἔργῳ μόνιμον οὐδὲ κάλλους ἀκρίβειαν, ὁ δ' εἰς τὴν γένεσιν τῷ πόνῳ προδανεισθεὶς χρόνος ἐν τῇ σωτηρίᾳ τοῦ γενομένου τὴν ἰσχὺν ἀποδίδωσιν*, sed hoc quoque egregium dictum socordia hominum turpi macula obscuratum est. Quicumque longo et assiduo labore aliquid perpolire et omnibus numeris perficere et elaborare volet intelliget verum esse: *ὅτι ὁ εἰς τὴν γένεσιν τῷ πόνῳ προδανεισθεὶς χρόνος ἐν τῇ σωτηρίᾳ τοῦ γενομένου τὸν τόκον ἀποδίδωσιν.*

Scribebam LUGDUNI-BATAVORUM
mense Octobri anni MDCCCLIV.